T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 615
KARAR NO : 2017 / 25
KARAR TR : 20.2.2017

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : H. Sigorta A.Ş.
Vekilleri : Av. A.T. A., Av. B.B. I., Av. H.Tekdaş
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. C.S.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkili sigorta şirketi tarafından kasko güvencesi altında olan 21 G 8247 plaka sayılı aracın 04/06/2012 günü Siirt-Bitlis karayolunun Ziyaret mevkii kavşağına geldiğinde karayolları görevlileri tarafından yanlış yönlendirilerek ters yöne girip çalışma yapan çekici ile kendisine yeşil ışık yandığı anda çarpışarak hasarlandığını, meydana gelen kaza neticesinde oluşan 4.553,00 TL hasar tazminatının sigortalıya ödendiğini, kazanın ve hasarın meydana gelmesinde yolun bakım ve onarımından sorumlu davalı idarenin kusurlu olduğunu belirterek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 4.553,00 TL'nin ödeme tarihi olan 27/07/2012 tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan rücuen tahsili istemi ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi: 28/09/2012 gün ve 2012/511 Esas, 2012/441 Karar sayılı kararı ile özetle davacının kasko sigortası nedeniyle ödediği tazminatın rücuen tahsiline ilişkin davanın ticari nitelikte olup Asliye Ticaret Mahkemelerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görevsizlik ve gönderme kararı vermiştir. Davalı vekilinin kararı temyiz etmesi üzerine Yargıtay 17. Hukuk Dairesi: 18/03/2013 gün ve 2013/3077 Esas, 2013/3610 Karar sayı ile aynen, "…kamu hizmeti görmekle yükümlü olan davalı Karayolları Genel Müdürlüğü, kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden açılan davaların ise, İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanunu'nun 2. maddesi hükmü uyarınca, idare aleyhine idari yargı yerinde tam yargı davası olarak açılması gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen dikkate alınması zorunludur. Somut olayda, yol çalışması yapılan yerde davalı kurum görevlilerinin yanlış yönlendirmesi sonucu kazanın meydana geldiği iddia edilmektedir. Bu durumda mahkemece, dava dilekçesinin yargı yolu (görev) bakımından reddi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir." şeklindeki gerekçesi ile kararın görev nedeniyle bozulmasına hükmetmiştir.

Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi: 06/11/2013 gün ve 2013/407 Esas, 2013/588 Karar sayı ile aynen "… Karayolları Trafik Kanunu, 6099 sayılı yasa ile değişik, 110. maddesine göre, sadece Kamu Kuruluşlarına ait araçlar bu kapsama alınmamış, ayrıca bu kanundan doğan sorumluluk davalarının Adli Yargıda görüleceği belirtildiğinden, bu dava da, bu kanundan doğan bir sorumluluk davası olduğundan, Adli Yargı ve Mahkememiz görevli olduğundan, davalının temyiz dilekçesinde ileri sürdüğü idari yargının görevli olduğuna ilişkin iddiası yerinde değildir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrarlı bir şekilde verdiği kararlardan da, idareler aleyhine trafik kazası nedeni ile kusurları ileri sürülerek açılan tazminat davalarında da, Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi gerekçe gösterilmek sureti ile adli yargının görevli olduğu belirtilmektedir.

Davacı vekili de, 23/10/2013 havale tarihli dilekçesi ile, konuya ilişkin 32 adet Uyuşmazlık Mahkemesi kararı ibraz etmiştir.

Adli yargı görevli olduğundan, 17. Hukuk Dairesi'nin bozma ilamına katılınamamıştır.

Bu nedenle direnme kararı verilmesi gerekmiştir,

Davada ikinci çözümlenmesi gereken husus, adli yargıda hangi mahkemenin görevli olduğu noktasındadır.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi 21/02/2013 tarih 573/20915 sayılı kararında, 22/3/1944 tarih 37/9 Sayılı İçtihadı Birleştirme Kararına atıf yaparak, Asliye Hukuk Mahkemesinin görevli olduğunu belirtmektedir.

Anılan kararda, sigortacının poliçede yazılı olup da sigorta bedeli nispetinde sigortalının yerine geçeği, sigortacılığın mutlak bir ticari dava olduğu, davanın ticaret mahkemesinde ikame edilmesi icap eder denecek olursa, menşei mahiyeti ve illeti aynı olan ve haksız fiil için tecezzisi mümkün bulunmayan bir borç için, iki ayrı kaza merciinde birden dava açılabileceği kabul edilecek olur ise, bu durum kanuna ve hukuka uygun düşmez gerekçesi ile rücu davasının, Asliye Hukuk Mahkemesinde görüleceği benimsenmiştir.

Davacı hak sahibi sigortaya karşı dava açtığında taraflar tacir olsun olmasın sigortacılığın Ticaret Kanunu'nda düzenlendiği, TTK'nın 4. maddesine göre, bu kanundan doğan hukuk davalarının ticari dava sayıldığı, aynı kanunun 5/2. maddesine göre bir yerde ticaret mahkemesi var ise ticaret mahkemesinde bakılacağı hususunun düzenlendiği, ZMMS

Karayolları Trafik Kanunu ile düzenlenmekle birlikte, TTK da 1483 ve devamı maddesinde zorunlu sorumluluk sigortalılarının düzenlendiğini, uyuşmazlığın bu nedenle Ticaret Mahkemesinde görülmesi gerektiği benimsenmektedir.

Yargıtay 17 Hukuk Dairesi'nin yerleşmiş vaziyetteki kararları bu doğrultudadır. (eg:28/03/2013 tarih 3466/4429 sayılı kararı)

Zarara uğrayan, sigortaya karşı dava açtığında dava, ticari nitelikte görülmekte ve ticaret mahkemesinin görevli olduğu belirtilmektedir.

Sigorta tarafından TTK 6762 sayılı Yasanın 1301. Maddesi, 6102 sayılı Yasanın 1472 sayılı maddeleri uyarınca dava açıldığında Asliye Hukuk Mahkemesinin görevli olduğunun belirtilmesi, aynı olayla ilgili olarak, iki ayrı farklı mahkemenin görevli olduğuna karar verilmiş olmaktadır.

1944 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesi ise, iki ayrı mahkeme olmaması esasına dayanmaktadır. 1944 tarihli içtihadı birleştirme kararının çıktığı tarihteki yasal düzenleme ile bugünkü yasal düzenleme arasında büyük fark vardır. Bugünkü yasal düzenlemede ticaret kanununda düzenlenen bir hususla ilgili ticaret mahkemesinin görevli olduğu belirtilmektedir. Rücu hususu ticaret kanununda düzenlenmiştir. Ayrıca rücunun şartlarının olup olmadığı da, ticaret kanunda sigortaya ilişkin hükümlerin uygulanması sureti ile belirlenecek bir hususdur. Bu durumda bu davaya bakmakla görevli Asliye Ticaret Mahkemesi görevlidir...'' gerekçesiyle direnme kararı vermiştir.

Davalı vekilinin kararı temyiz etmesi üzerine Yargıtay Hukuk Genel Kurulu: 04/11/2015 gün ve 2014/17-1532 Esas, 2015/2367 Karar sayı ile aynen "…Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; kamu kurumu niteliğindeki davalı kurumun yol çalışması hizmetinin kusurlu olarak verilmesi nedeni ile oluşan araç hasarının tazmini istemine yönelik olarak açılan davanın idari yargı mı, yoksa adli yargı yerinde mi görüleceği noktasında toplanmaktadır.

Somut olaydaki uyuşmazlığın çözümü bakımından hizmet kusuru kavramı ve uyuşmazlığa ilişkin yasal düzenlemelerin açıklanmasında yarar bulunmaktadır.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yolu" başlıklı 125. maddesinin 1. fıkrası İdarenin her turlu eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" hükmünü, son fıkrası ise "İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür" düzenlemesini içermektedir.

İdare hukukunda idarenin iki tür sorumluluğu kabul edilmektedir. Biri idarenin özel hukuk ilkeleri doğrultusunda yaptığı sözleşmelerden kaynaklanan özel hukuk sorumluluğu; diğeri ise, idarenin idare hukuku ilkeleri doğrultusunda yapmış olduğu sözleşmeler ve idarenin her türlü işlem ve eyleminden kaynaklanan kamu hukuku ilkeleri doğrultusunda oluşmuş idare hukukuna özgü sorumluluk türüdür. İdarenin kişilere verdiği zararları tazmin yükümlülüğü, idarenin "hizmet kusuruna (kusurlu sorumluluk)" ve "kusursuz sorumluluğuna" dayanmaktadır.

İdarenin kusura dayanan sorumluluğu, uygulamada "hizmet kusuru" kavramı ile anlatılmaktadır. Hizmet kusurunun tam ve kapsamlı bir tanımını yapmak zor olmakla birlikte genel olarak doktrinde hizmet kusuru; idarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir kamu hizmetinin kuruluşunda, düzenlenmesinde veya teşkilatında, bünyesinde, personelinde yahut işleyişinde bir takım aksaklık, hukuka aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik, sakatlık veya ihmalin ortaya çıkması, şeklinde tanımlanmaktadır (SARICA Ragıp, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, "Hizmet Kusuru ve Karakterleri, Y. 1949, C. 15, S. 4, s. 858; ATAY Ender Etem, İdare Hukuku, Ankara 2006, s. 571; YILDIRIM Turan, idari Yargı, İstanbul 2008, s. 253).

Hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğreti tarafından kabul edilmiştir. Bu üç durum; hizmetin hiç işlememesi, hizmetin geç işlemesi ve hizmetin kötü işlemesidir.

Buna göre idare kural olarak yürüttüğü kamu hizmeti ile nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının "b" bendi gereğince "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar" idari yargı yerinde tam yargı davası açabilecektir. Yine İYUK 15/I-a maddesinde ise, adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği de hükme bağlanmıştır.

Hizmet kusuruna ilişkin bu açıklamalardan sonra somut uyuşmazlığın temelini oluşturan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun (KTK) 110. maddesindeki düzenlemeye değinmekte yarar bulunmaktadır.

2918 sayılı KTK'nın 11.01.2011 tarih ve 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişik "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin 1. fıkrası "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır" hükmünü içermektedir.

Özellikle maddede metninde geçen İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları" ibaresinin farklı yorumlanmasının yargı yoluna ilişkin ihtilafi doğurduğu görülmektedir.

Buradan hareketle 2918 sayılı KTK'da sorumluluğa ilişkin düzenlemelerin hangi hallerde, kime/kimlere yönelik olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

2918 sayılı KTK'da hukuki sorumluluğa ilişkin düzenlemeler "Hukuki Sorumluluk ve Sigorta" başlıklı 8. kısımda 85 ve devamı maddelerinde yer almaktadır. 85. maddenin 1. fıkrası "Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar" şeklindedir.

Bunun yanında yine Kanunun "Devlete ve Kamu Kuruluşlarına Ait Araçlar" başlıklı 106. maddesi Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu kuruluşlar, 85 inci maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere 101 inci maddedeki şartları haiz milli sigorta şirketlerine mali sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdürler"

hükmünü içermektedir.

Görüldüğü gibi KTK'da sorumluluğa yönelik düzenlemeler 85 ve devamı maddelerinde yer almakta olup sorumlu olarak motorlu araç işleteni (gerçek ya da farazi işleten olabilir) ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi belirlenmiştir. Buna göre bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olacaklardır". Özellikle 106. maddede belirtildiği üzere kamu kuruluşlarına ait araçların neden olduğu zararlara ilişkin sorumluluk da 85 ve devamı maddeleri gereğince işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümlere tabi kılınmıştır.

Anlaşılmaktadır ki, yapılan değişiklik ile 2918 sayılı KTK'dan doğan sorumluluk davalarının, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların neden olduğu zararlara ilişkin olanları' da dahil olmak üzere adlı yargı yerinde görüleceği, zarar görenin kamu görevlisi olmasının da söz konusu Kanun hükmünün uygulanmasını önlemeyeceği öngörülmüştür.

Burada vurgulanması gereken husus ister özel hukuk isterse kamu hukuku kişisi olsun 2918 sayılı KTK gereğince sorumluluğu ancak motorlu araç işleteni ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi sıfatı ile söz konusu olabilmektedir. İşleten tanımı ise KTK'nın 3. maddesinde "Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişidir. Ancak ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunduğu ispat edilirse, bu kimse işleten sayılır" şeklinde yapılmıştır.

Buna ilaveten' KTK'nun 110. maddesindeki 6099 sayılı Yasanın 14. maddesi ile yapılan değişiklik gerekçesinin değerlendirilmesi de sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır. Gerçekten 110 maddede yapılan değişikliğin genel gerekçesinde "...Karayolları Trafik Kanunu, kamuya ait araçların karayolu üzerindeki seyrini (m.85, 86, 90, 106, 109 ve diğ.) kendi kapsamına almış ve bu nevi araçların sebebiyet verdikleri zararların tazmini davaları -doğru olarak- adli yargıda görülmüştür..."; madde gerekçesinde ise ...Komisyon; Kanunun kamu araçlarının karayolundaki seyrini ve bu sırada oluşan haksız fiilleri özel hukuka bağlı kılmış olması karşısında (m. 106), bu tür fiillerden kaynaklanan davaların adli yargıda görülmesini, bu kabulün kaçınılmaz sonucu olarak görmektedir... Sonuç olarak, kamuya ait olan araçların sebebiyet verdiği trafik kazaları ile hemzemin geçitlerde meydana gelen tren-trafik kazaları Karayolları Trafik Kanununa bağlı kılınmış, bu uyuşmazlıklarda görevin adli yargıda olduğu yönünde düzenleme yoluna gidilmiştir..." şeklinde kanun koyucunun amacı ortaya koyulmuştur.

Görüldüğü gibi, anılan değişiklikle "kamu araçlarının" verdiği zararlar nedeniyle işletenin sorumluluğuna ilişkin olarak 2918 sayılı Kanunun amacına uygun biçimde adli yargıda görüm ve çözüm esası benimsenmiş, hizmet kusurundan kaynaklanan hukuki uyuşmazlıkların da bu kapsamda değerlendirileceğine yönelik her hangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

Ayrıca değinilmesi gereken diğer bir husus KTK'da kuruluşlar ve komisyonlara verilen görev ve yetkilere ilişkin sorumluluğun bu Kanun kapsamında değerlendirilmesi gerekip gerekmediğidir. Karayolları Genel Müdürlüğü 6001 sayılı kendi kuruluş yasası yanında KTK'nın 7. maddesinde de genel olarak karayollarını emniyetle kullanılmasını sağlamakla görevli ve yetkili kılınmıştır. KTK'da yalnızca Karayolları Genel Müdürlüğünün değil, Kanun'un 2. Kısmının 4 ila 12. maddelerinde karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzen ve güvenliğini sağlamak, trafik güvenliğini ilgilendiren gerekli önlemleri belirlemek ve motorlu araçlar ile ilgili idari işlemleri düzenlemek amacı ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Belediyelerin de görev ve yetkileri sayılmıştır.

Bununla birlikte 2918 sayılı KTK'da diğer kamu idareleri ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ve trafik güvenliği ile ilgili üstlendikleri kamu hizmetlerinden dolayı hukuki sorumluluğu düzenlenmiş değildir. Yanı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün karayolu yapım, bakım ve işletilmesi şeklindeki kamu hizmetleri gibi diğer kamu kuruluşlarının kendi görev alanlarındaki kamu hizmetlerinin, idare hukuku ilke ve kurallarına göre yürütüleceği, anılan kuruluşların idari işlem ve eylemlerinden doğan uyuşmazlıkların da Anayasa'nın 125. maddesi ve 2577 sayılı İYUK'un 2. maddesine göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği noktasında duraksama bulunmamaktadır.

Yukarıdan beri yapılan açıklamalar değerlendirildiğinde, KTK'dan doğan sorumluluk davaları 85 ve devamı maddelerinde düzenlenen "motorlu aracın işletilmesinin" sonucu doğan zararlar nedeni ile motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibinin" sorumlu olduğu davalardır Yani KTK 106 gereğince Devlet ve diğer kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların işletilmesi nedeniyle araç işleticisi sıfatıyla (KTK 85 gereğince) kamu idareleri ve kuruluşlarına karşı açılacaklarda dahil bütün araç sahibi ve işleticilerine karşı açılan davalar adli yargı kolunun görev alanına girmektedir. Buna karşın kamu idareleri ve kuruluşların trafik güvenliği ve düzenini sağlamak amacıyla gerek kendi kuruluş kanunları gerekse 2918 KTK ya göre yürüttükleri hizmetlerin, kamu hizmeti niteliğini taşıması ve yukarıda sözü edilen KTK da görevlendirilen kamu idare ve kuruluşlarının sorumluluklarına ilişkin her hangi bir düzenlemenin ayrıca KTK'da yer almaması dikkate alındığında, trafik düzeni ve güvenliği hizmetlerinden kaynaklandığı iddia edilen zararların tazmini istemiyle ilgili idarelere karşı açılan davalar idari yargı kolunun görev alanına girmektedir.

Benzer bir uyuşmazlıkta aynı ilkeler Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 26.02.2015 tarih, değerlendirilmiştir Karar sayılı ilamında da benimsenmiş ve idari yargı kolunun görevli olduğu değerlendirilmiştir.

Yapılan bu açıklamalar sonucu somut olay değerlendirildiğinde, davacıya kasko sigorta poliçesi ile sigortalı aracın davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yapılan yol çalışması sırasında görevlisinin yanlış yönlendirmesi sonucu hasara uğradığının iddia edilmiş olması bakımından KTK'nın 85 ve devamı maddelerinde düzenlenen işletenin hukuki sorumluluğuna değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği yani yürütülen kamu hizmetinin kusurlu işletildiği, meydana gelen kazada hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklandığından uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında bir kısım üyeler tarafından KTK'nın 110 maddesindeki

"bu Kanundan doğan sorumluluk davaları" ibaresi ile hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davalarda da görevli yargı kolunun adli yargı olduğu ve rücu davalarının idari yargıda görülebilecek dava çeşitlerinden olmadığı belirtilerek yerel mahkeme direnme kararının yerinde olduğu ileri sürülmüş ise de- bu görüşler yukarıda belirtilen ve ayrıca 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1472. maddesi (6762 sayılı K m. 1301) gereğince kanundan doğan ve halefiyet hakkına dayalı olarak sigorta şirketi tarafından açılan bir dava olduğundan tam yargı davasının ancak her hangi bir idari eylem ve işlemden dolayı kişisel hakkı doğrudan muhtel olan kişisel hakkın sahiplerince açılabileceği şartının da yerine gelmiş olduğu değerlendirildiğinden Kurul çoğunluğunca yerinde görülmemiştir.

O halde hizmet kusuruna dayalı olarak açılan davada idari yargı kolunun görevli olduğu yönündeki Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.'' şeklindeki gerekçesiyle direnme kararının bozulmasına hükmetmiştir.

ANKARA 11. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 11/04/2016 gün ve 2016/101 Esas, 2016/185 Karar sayı ile direnme kararına uyma zorunluluğuna uygun olarak görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, aynı istemle; bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 13. İDARE MAHKEMESİ: 07/11/2016 gün ve 2016/2841 Esas sayı ile "…2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinde, "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trajik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirketçe kasko sigortalı bulunan 21 G 8247 plakalı araçla 27 YA 538 plakalı çekici aracın, yolda çalışma yapan Karayolları görevlilerince hatalı yön gösterilmesi nedeniyle karıştığı kazadan dolayı, davacı şirketçe sigortalanan araçta meydana gelen zararın araç sahibine ödendiği ve kazanın oluşumunda davalı idarenin kusuru bulunduğu iddiasıyla 4.553,00 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılan dava açılmış ise de; uyuşmazlığın, karayolunun bakım ve onarımındaki kusur nedeniyle oluştuğu iddia edilen zararın tazmini istemine ilişkin olduğu anlaşıldığından, Yasanın yukarıda belirtilen hükümleri karşısında, 2918 sayılı Karayolları ve Kanunu'ndan kaynaklı sorumluluk davası niteliğinde bulunan bu davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin değil, adli yargı yerinin görevli bulunduğu sonucuna varılmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile davanın adli yargının görev alanına girdiğini belirterek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vererek dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanunun 19. maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Sinem USTA'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirkete kasko sigortası ile sigortalı 21 G 8247 plakalı araç ile seyreden sürücünün, 04/06/2012 tarihinde yolda çalışma yapan karayolları görevlilerinin yanlış yönlendirmesi neticesinde kavşakta yaptığı trafik kazası nedeniyle uğradığı zarar karşılığı sigortalıya ödenen tazminatın rücuen tahsili istemi ile açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve

ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden; Ankara 13. İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile, Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 11/04/2016 gün ve 2016/101 Esas, 2016/185 Karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleAnkara 13. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/04/2016 gün ve 2016/101 Esas, 2016/185 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.2.2017 gününde ÜYE Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.20.02.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN